

PŘÍSPĚVEK K POZNÁNÍ DRUHŮ ČELEDI DOLICHOPODIDAE (DIPTERA) V ČECHÁCH

A contribution to the knowledge of the family Dolichopodidae
(Diptera) in Bohemia

J. Olejníček

Na faunistickém výzkumu čeledi Dolichopodidae na území Čech se podílelo dosud jen málo autorů. Výsledky svých prací publikovali KOWARZ (1868, 1874, 1878, 1879, 1882, 1884, 1889, 1894). DALLA TORRE (1878) a VIMMER (1913), 1917, 1922), nebyla tedy tato čeleď v Čechách téměř 50 let studována a tak téměř každý nový sběr může přinést nové poznatky.

V roce 1970 jsem zpracovával menší materiál této čeledi, celkem 193 kusů. Jeho většinu jsem sbíral v červnu a červenci 1970 v okolí Šlovic (okres Plzeň jih) na dvou lokalitách: 1) Šlovice-Vysoká, břehy tůňek na okraji smíšeného lesa 22. 6. 1970, 2) Šlovice-Šlovický vrch, okraj jehličnatého lesa 10. 7. 1970. Část zpracovávaného materiálu sbíraného na různých lokalitách v Čechách Chválou (Ch.), Mackem (M) Rozkošným (R), Trakalem (T) a Vaňharou (V) jsem získal laskavostí p. doc. dr. R. Rozkošného, CSc. z Přírodovědecké fakulty University J. E. Purkyně v Brně. Současně děkuji za ověření determinace některých druhů.

P ř e h l e d z j i š t ě n ý c h d r u h ů

Dolichopus arbustorum Stannius, 1831 - Šlovice-Šlovický vrch 10. 7. 1970 26♂, 42♀ O.leg.

Dolichopus cilifemoratus Masquart, 1827 - Dobrá na Šumavě 14. 7. 1968 2♂ V.leg.; Šlovice-Šlovický vrch 10. 7. 1970 17♂, 3♀ O.leg.

Dolichopus festivus Haliday, 1831 - Šlovice-Šlovický vrch 10. 7. 1970 1♂' O.leg.

Dolichopus griseipennis Stannius, 1831 - Šlovice-Šlovický vrch 10. 7. 1970 1♂ O.leg.

"Zprávy Českoslov. spol. entomol. ČSAV, Praha, 9, 1973."

Dolichopus latilimbatus Macquart, 1827 - Šlovice-Šlovický vrch
10. 7. 1970 2♀ O.leg.

Dolichopus lepidus Staeger, 1842 - Dobrá na Šumavě 16. 7. 1968
2♂ V.leg.; Volary 12. 6. 1969 1♂ R.leg.

Dolichopus longicornis Stannius, 1831 - Šlovice-Šlovický vrch
10. 7. 1970 1♂, 2♀ O.leg.

Dolichopus longitarsis Stannius, 1831 - Oseček-lužní les 1. 8.
1967 1♀ R.leg.

Dolichopus nigricornis Meigen, 1824 - Šlovice-Šlovický vrch 10.
7. 1970 1♀ O.leg.; Dobrá na Šumavě 16.7.1968 1♂ V.leg.; Volary 12.6.
1969 2♂ R.leg.; Třeboň-Dunajovická hora 3.6.1969 1♂ R.leg.; Peklo (Ná-
chodsko) 7. 1961 1♂ M.leg.

Dolichopus picipes Meigen, 1824 - Šumava-Boubín 9. 6. 1969 1♀
R.leg.

Dolichopus plumipes (Scopoli, 1763 - Šlovice-Šlovický vrch 10.
7. 1970 10♂, 4♀ O.leg.; Šlovice-Vysoká 22. 6. 1970 1♀ O.leg.; Volary
12.6.1969 1♂ R.leg.; Jírovice u Benešova 6.8.1967 2♂ R.leg.

Dolichopus popularis Wiedemann, 1817 - Šlovice-Šlovický vrch 10.
7. 1970 2♀ O.leg.; Dobrá na Šumavě 14. 7. 1968 1♂ V.leg.

Dolichopus rupestris Haliday, 1833 - Dobrá na Šumavě 16. 7. 1968
1♂ V.leg.

Dolichopus simplex Meigen, 1824 - Dobrá na Šumavě 15. 7. 1968 1♀
V.leg.

Dolichopus unguatus (Linnaeus, 1775 - Třeboň-Dunajovická hora
3. 6. 1969 1♀ R.leg.; Pařížov u Čáslavě 5. 6. 1960 1♂ T.leg.

Dolichopus urbanus Meigen, 1824 - Volary 12. 6. 1969 1♀ R.leg.

Dolichopus vitripennis Meigen, 1824 - Dobrá na Šumavě 17. 8.
1967 1♂ R.leg.; 15. 7. 1968 1♀ V.leg.

Dolichopus wahlbergi Zetterstedt, 1843 - Šlovice-Šlovický vrch
10. 7. 1970 3♂ O.leg.

Hercostomus aerosus (Fallen, 1823) - Šlovice-Šlovický vrch 10.
7. 1970 1♀, Šlovice-Vysoká 22. 6. 1970 2♂, 4♀ O.leg.; Třeboň 3.6.1969
1♂ R.leg.

Hercostomus brevicornis (Staeger, 1842) - Pařížov u Čáslavě 5.
6. 1960 1♂ T.leg.

Hercostomus celer (Meigen, 1824) - Pařížov u Čáslavě 5. 6. 1960
1♂ T.leg.

Hercostomus fugax (Loew, 1857) - Dobrá na Šumavě 18. 8. 1967 1♀
R.leg.

Thrypticus bellus Loew, 1869 - Šlovice-Vysoká 22. 6. 1970 2♂
O.leg.

Rhaphium longicorne (Fallen, 1823) - Ruda-Hroušický rybník 19.
5. 1966 1♂ Ch.leg.

- Porphyrrops fascipes Meigen, 1824 - Šlovice-Vysoká 22. 6. 1970 2♂ O.leg.
- Syntormon monilis (Haliday, 1851) - Dobrá na Šumavě 17. 6. 1967 1♀, 16. 8. 1967 1♂ R.leg.
- Syntormon rufipes (Meigen, 1824) - Šlovice-Vysoká 22. 6. 1970 1♂ O.leg.
- Neurigona quadrifasciata (Fabricius, 1771) - Šlovice-Šlovický vrch 10. 7. 1970 1♀ O.leg.
- Chrysotus cupreus Macquart, 1827 - Šlovice-Šlovický vrch 10. 7. 1970 1♂, 1♀ O.leg.
- Chrysotus gramineus (Fallen, 1823) - Šlovice-Šlovický vrch 10. 7. 1970 1♀ O.leg.; Jírovice u Benešova 6. 8. 1967 1♀ R.leg.
- Chrysotus pulchellus Kowarz, 1874 - Šlovice-Vysoká 22. 6. 1970 1♂ O.leg.
- Chrysotus varians Kowarz, 1824 - Šlovice-Vysoká 22. 6. 1970 1♂ O.leg.
- Argyra diaphana (Fabricius, 1775) - Třeboň-rybníky 3. 6. 1969 1♂ R.leg.
- Argyra leucocephalla (Meigen, 1824) - Šlovice-Šlovický vrch 10. 7. 1970 1♂ O.leg.
- Campsicnemus curvipes (Fallen, 1823) - Šlovice-Šlovický vrch 10. 7. 1970 8♂, 11♀ O.leg.; Jírovice u Benešova 6. 8. 1967 1♂ R.leg.
- Sympycnus aeneicoxa (Meigen, 1824) - Šlovice-Šlovický vrch 10. 7. 1970 3♂ O.leg.
- Sympycnus annulipes (Meigen, 1824) - Šlovice-Šlovický vrch 10. 7. 1970 1♂ O.leg.
- Sciapus albifrons (Meigen, 1830) - Sulava u Prahy 6. 8. 1964 1♂ M.leg.
- Sciapus platypterus (Fabricius, 1725) - Pařížov u Čáslavě 5. 6. 1960 1♂ T.leg.; Václavice 7. 1960 1♂ M.leg.

F a u n i s t i c k é p o z n á m k y

Dolichopus urbanus Mg. Druh je znám z celé severní poloviny Evropy a v evropské části SSSR zasahuje na jihu až k severnímu Kavkazu. V Československu byl znám pouze z jedné lokality na Slovensku - z Turčeka (KNÉŽY 1920). Nalezená samice je tedy druhým nálezem u nás a zároveň novým druhem pro faunu Čech.

Dolichopus wahlbergi Ztt. Je rozšířen v severní polovině Evropy od Britských ostrovů po evropskou část SSSR, kde zasahuje až k severnímu Kavkazu. U nás byl zatím zjištěn pouze na jedné lokalitě na Moravě v okolí Jevíčka (OLEJNÍČEK a ROZKOŠNÝ in litt.). Nález ze Šlovic je první zprávou o výskytu tohoto druhu na území Čech.

Hercostomus brevicornis (Staeg.). Středo- a severoevropský druh, na východě proniká až na Sibiř. U nás zatím znám jen z jedné lokality na Moravě, z údolí Divoké Soudky. (CZIŽEK 1908). Nový druh pro faunu Čech.

Hercostomus fugax (Loew). Rozšířený v Evropě, na Kavkazu a východní Sibiři. Z ČSSR byl znám dosud z jedné slovenské lokality (BRANCSIK 1910) a z jedné lokality na Moravě (CZIŽEK 1908). Nový druh pro faunu Čech.

Syntormon rufipes (Mg.). Druh rozšířený v celé Evropě a Mauretánii. Nález ze Šlovic na Plzeňsku je první zprávou o výskytu tohoto druhu v ČSSR.

S o u h r n

Autor zpracoval menší materiál čeledi Dolichopodidae sbíraný v Čechách, ve kterém rozlišil 39 druhů. Z druhově zajímavého materiálu je významný nález druhu Syntormon rufipes (Mg.), který je nový pro faunu Československa, a nález čtyř dalších druhů, nových pro faunu Čech.

SUMMARY

The author elaborated a material of 193 specimens of Dolichopodidae, collected in Bohemia in which he distinguished 39 species. Of main importance from the faunal point of view is Syntormon rufipes (Mg.) which is new to fauna of Czechoslovakia, and four other species first recorded in the fauna of Bohemia (No. 16, 18, 20, 22).

L i t e r a t u r a

BRANCSIK K., 1910: Trencsénvármegyében tálált Dipterák felsorolása, 1908-1910. Evkón. Soc. Hist. Nat. Trencsén 31-33:127-158. - CZIŽEK K., 1908: II. Nachtrag zu den "Beiträgen zu einer Dipterenfauna Mährens". Zeitschr. des mähr. Landesmuseums 8:1-26. - DALLA TORRE K., 1878: Entomologische Notizen aus dem Egerlande. Jahresbericht des naturhist. Vereins Lotos 27 (1877): 91-208. - KNÉZY G. S. J., 1929: Legyeszeti tanulmányok - I. A. Dolichopusvemmagyarországy alakai. Fol. Soc. Ent. Hung. 2:1-20. - KOWARZ F., 1868: Dipterologische Notizen II. Verh. zool. bot. Ges. Wien 18:213-222. - 1874: Die Dipteren-Gattung Chrysotus Meig. Ibid. 24:453-478. - 1878: Die Dipteren-Gattung Medeterus Fischer. Ibid. 27 (1877): 39-76. - 1879: Die Dipteren-Gattungen Argyra Macq. und Leucostola Lw. Ibid. 28 (1878): 437-462. - 1882: Eine neue Art der Dipteren-Gattung Leucostola Loew. Wien Ent. Zeit. 1:32-33. - 1884: Beiträge zu einem Verzeichnisse der Dipteren Böhmens IV (Dolichopodidae). Ibid. 3:45-57. - 1889: Die

europäischen Arten der Dipteren-Gattung *Sympycnus* Loew. Ibid. 8:175-185. - 1894: Catalogus insectorum faunae bohemicae II. Fliegen (Diptera) Böhmens. 1-42. Prag. - VIMMER A., 1913: Seznam českého hmyzu dvoukřídleho. Ent. přír. 8., Dolichopodidae: 39-46. - 1917: Doplnky k Vimmerovu seznamu čes. Dipter. Čas. Čes. spol. ent. 14:8-9. - 1922: Doplnky k seznamu čes. Dipter, Čas. Českoslov. spol. ent. 19: 77-78.

Adresa autora (Address of the Author): Jiří Olejníček, Parasitologický ústav ČSAV, Flemingovo nám. 2, Praha 6.

